

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egyszerű évről — 10 kor.
 Negyedévről — 4 „
 Kézen át átveve:
 Egyszerű évről — 20 kor.
 Negyedévről — 8 „
 Vidékre postán szállítva:
 Egyszerű évről — 24 kor.
 Negyedévről — 9 „

TISZÁNTUL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a kedd és
 keddenkénti napok kivételével.
 Csatlakoztatás a kiadóhivatali:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 8.
 A munkásság kéziratai visszatérnek
 vagy megvásárolásuk nem vállalkozik.
 Hirdetések és hirdetések a
 kiadóhivatalban intézendők.
 Helyi árak évi 8 fillér.

NAGYVÁRAD. márcz 21.

A kereszt.

Ki ment étlen szomjan napokig Krisztus után, hallgatva tanítását, elfeledve éhségét, lelkével szíva fel az először hallott vizsgálást?

A nép!

Ki tette ki az utcára betegeit, bontotta le háza falát, hogy Krisztus eléjusson, gyógyulást remélve?

A nép!

Ki dobta le ruháit az utra, virágait, egyetlen ékszerét, ki szórta a porba, hogy Krisztus lábait be ne szennyezze földi por?

A nép!

Kik adtak fogós kérdéseket, melyekkel megszégyenithették Krisztust a nép előtt?

A hatalmasok, a farizeusok és írástudók!

Kik hirdették, csodáit le nem tagadhatva, hogy ördögi dolgok azok?

A hatalmasok, a farizeusok és írástudók!

Kik vitték halálra és kínos keresztje felé kik tettek guny iratot?

A hatalmasok, a farizeusok és írástudók!

S hogy ennyire vihették, meg nyerték munkájukhoz a népet. Tudományuk hamis fényével elvakították, hatalmuk erejével eltépték Krisztustól a népet, s míg

az egy pillanatra megtántorodott, az alatt a hatalmasok megfeszítették Krisztust.

A kereszt magában állott.

Szemben a gunyoló világ, a kereszt alatt egy össze tört szívű anya, egy bűnétől alig ki tisztult nő, egy halász ember János, egy gazdag polgár József s egyetlen nagy ur Nikodémos. Minden más ember szemben állott a keresztrel s az agonizáló, kintől torzult arcú Krisztust kigunyolta.

Ugyan ez az egyház sorsa.

Kik irtak nevetséges vádakokat a kereszténység ellen, kik hirdették, hogy veszélyesek az államra, hogy tanításuk képtelenség, hogy velük szemben minden meg van engedve?

A hatalmasok, a képmutató tudósok! Kik hirdették a keresztény szelidséget gyávaságnak, az adakozást pazarlásnak, a szeretet műveit együgyűségnek?

A hatalmasok és képmutató tudósok. Kik vadították meg a népet s izgaták gyűlöletre a kereszténység ellen?

A hatalmasok, a képmutató tudósok! És míg a nép megtántorodott, tizenegy millió mártírt kintoztak halálra Krisztus neve miatt. De mikor győzött a hit, kik furakodtak egyszerre az egyházba, elfoglalni újra minden magas állást s behurcolva a bizantinizmust, a kereszténységgel puderezett császárimádást?

Kik köszönhettek rangot, vagyont a

kereszténységnek és tették gyűlöletessé a kereszténységet hitványságuk által?

Kik élvezték a keresztény civilizáció minden áldását és hagyták nyomorban a népet, amelyet, hogy még nyomorultabbá tegyenek, elvették hitét is?

Ismét és ismét a hatalmon ülők és képmutató tudósok. Most újra megtántorították a népet. Ujra feszítik a Krisztust bárhol találjanak rá és guny iratokat raknak a keresztre feszített hit fölé.

Légió a kereszt ellensége, de ez csak tömeg.

Az emberiséget onnan elszakítani nem lehet.

Az anya, a bűnbánó, a munkás, a polgár, a komoly tudós ott állott a kereszt tövében. Mária, Magdolna, János Arimathiai József, Nikodémos nem egy ember volt, de az emberiség szimboluma, az ellenfél pedig csak tömeg.

Lelkes egyetemi ifjuság ne félj az ellenséges tömegtől. Sár az, melyből a kereszt isteni szenvedője fog embert alkotni, ha lelkét újra belé leheli. Régen is farizeus tudósok, hatalmasok félre vezetésére saját megváltóját feszítette fel a nép, ma is ugy tesz, de éppen a megfeszítéssel fejezi be saját megváltását.

Juttassátok vissza a keresztet méltó régi helyére, ma még meg köpdös, holnap áld érte a nép. Jel az a kereszt, melyel a poklok is csak győzni lehet.

Az önző sivár világban ritka nemes

A „TISZÁNTUL” TÁRCZÁJA.

A szerzetes prédikál.

Irta: Dr. Krüger Aladár.

Leszáll az éj. Koromfekete szárnynyal
 Suhant az alvó kis városban által.
 Itt-ott ott egy pislá fény — eloltja sorba;
 Csukódjék most be minden földi szem,
 Midőn a tiszta, csendes égi boltra
 Angyalszemek szegződnek édesen.

Alszik minden. De fönna a várhegyen,
 Hol egykor rablólovagok tanyáztak
 (Jámor barátok lakják most a várat),
 Ott fekszik ébren a fa-fekelyen
 Egy ifju szerzetes. Ma nincsen álma.
 Hánykodik hőszin, durva szőrcsuhába'.
 Imába kezd, majd ismét abbahagyja.
 Hideg verejték gyöngye borzongatja.
 Az olvasót szorítja jobb keze
 S a messzeségbe kémlel két szeme.
 A gondolatja kába és zavart
 S vergődve, elgyötörve felsóhajt:
 »Holnap, holnap a nőkről prédikáljak,
 Ez volt parancsa gárdián atyánknak.

A nőről — de mit tudok róla én?
 Olvastam az Írásnak kezdetén,
 Hogy a sáttánnal czimboráskodott,
 A földre kint s halált a nő hozott.
 Az élet vagy vétek, vagy áldozat
 S a nőért vár itt vagy ott kárhozat.
 Miatta kell az üdvöt így keresnem,
 Világ öröme közt ezer keservben.
 A míg más alszik, én imádkozom,
 Más rózsát — én a tüskét hordozom,
 Az édenből siralom völgye lett
 S egy nő, egyetlen egy nő tette ezt! —
 Ah, szinte bűn, hogy lelkem így fellázadt —
 Meggyónom holnap gárdián atyánknak.

Ismertem egyet — rég esett biz a',
 Tizenöt éves a história.
 Én diák voltam, ő kis szőcske lányka,
 Egy úton jártunk mindig iskolába.
 Előbb egy úton, aztán egymás mellett —
 Ártatlan, tréfás, boldog két kis gyermek!
 Emlékszem: barna volt a két szeme
 S a haja: mint az éj, oly fekete!
 Derekáig leért a hajfonatja
 S egy kék, igen, kék másli volt ott rajta.
 Midőn először láttam a haján,

Aludni sem tudtam két éjszakán
 És elfeledtem a cosinus-tételt —
 Aztán egy furcsa, furcsa vágyam ébredt:
 Ellopni azt a kék kis szallagot!
 Mikor hiába vártam tíz napot,
 Magamat végül hősi tette szántam.
 Az iskolába mentünk kettesen,
 Én késemmel játszottam s hirtelen,
 Csak úgy véletlenül ujjamba vágtam.
 Vérem kicsordult. Szegény kis leányka!
 Ijedt kis szája elgörbült sírásra.
 »Maga most meghal . . . »Dehogyan is halok!
 (Atdam a hőst). »Orvosért szaladok . . . »
 »Nem engedem meg. Hogy ha van bajunk,
 Mi férfiak kisegítjük magunk,
 Bekötöm.« »Kendőm jó lesz a sebére,
 Majd be kötöm én.« »Nem, kár lenne érte.
 De ha segítni kíván . . . »Mit tegyek?
 »A mennyit én a sebbel szenvedek,
 Elég kötés lesz — a kis hajszallagja.«
 Leoldta és boldogan odaadta.
 Én meg bekötöttem az ujjamat
 Gondosan, jóval a kis seb alatt,
 A szallagot nehogy a vérem érje —
 Es egy ország sem kellett volna érte!
 A kék szallaghoz irtam verseket,

Megérkeztek a husvéti ünnepekre női-, férfi-, gyermek-czipők, uri és fiu kalapok, férfi-
 ingek, nyakkendő ujdonságok, keztük, harisnyák stb.
Fábry Testvéreknél Olaszi, Fő-u., szerezhető be.
 elősmert jó minőségben és óriási választékban, melyek feltűnő olesó árban árusítatnak el.
 445 Telefonszám 76.

kép a keresztért küzdő ifjuság, amint védi azt a mai parvenü hatalommal és nagyszajú kevés velejü farizeus tudással szemben. Nem sokáig maradnak egyedül a védők.

A nép és farizeusok szövetsége csak addig áll fenn, míg szeme ki nem nyílik a népnek, aztán újra a kereszté, melynek tövében lett először emberré a pusztá rab-szolga tömegből a nép. P-y.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, márcz. 21.

Az idei ujonczjavaslatok megszavazása.

Elnök: *Jakabffy Imre.*

Felolvastatja a múlt ülés jegyzőkönyvét. Észrevétel nem történt, azt hitelesítettnek nyilvánítja.

Tisza István gróf a Nemzeti színház 1901. évi átalakítási és javítási költségei tárgyában törvényjavaslatot nyújt be.

Elnök: A javaslat ki fog nyomtatni, szét fog osztatni.

Következik a napirend szerint az

1904. évi ujonczjavaslat

tárgyalása.

Egry Béla: Pártja megbízásából szóval fel és le is kijelenti, hogy ujonczokat nem adnak a közös hadseregnek. Polemizál a jobboldalról elhangzott azon állításokkal, hogy a közös védelem kötelezettsége a pragmatika sanctióból eredne. Rövid történelmi visszapi-lantás kapcsán felsorolja az 1525 óta hozott ide vonatkozó törvényeket, magát a pragmatika sanctiót is, és ezekből igyekszik beigazolni, hogy a védelem közösségének kötelezettsége nem terheli Magyarországot, de ha terhelné is, semmiesetre sem pragmatika sanctio alapján. (Helyeslés a baloldalon.)

Ennek kapcsán foglalkozik magával a pragmatika sanctióval is és a 48-iki országgyűlési történet részletezésével bizonyítja, hogy miként történt a »pragmatika sanctio« szó fölvétele a 48-as törvényekbe.

A törvényjavaslatot nem fogadja el, hanem pártja nevében határozati javaslatot nyújt be. (Helyeslés a baloldalon.)

Elnök: Az általános vitát bezárja.

Ngiry Sándor honvédelmi miniszter: A vita során benyújtott ellenzéki határozati javaslatok, mint a melyek mind a 48-as programmban foglaltak megvalósítását követelik, a szabadelpárt, mint a 67-es alap hű támogatói részéről el nem fogadtatik. Kéri a határozati javaslatok és ellenindítványok mellőzésével a törvényjavaslatot egy általánosságban, mint részletekben is elfogadni. (Helyeslés a jobboldalon.)

Elnök: Az előadó nem kíván beszélni. Következnek a

zárbeszédék.

Bakonyi Samu: Röviden csak annyit jelent ki, hogy pártja a magyar vezényszóért mindig küzdeni fog.

Szederkényi Nándor és *Egry Béla* elfogadásra ajánlja a vita során beadott határozati javaslatát.

A Ház a határozati javaslatokat elveti, a törvényjavaslatokat általánosságban elfogadja.

Részletes tárgyalás.

A részletes tárgyalás során a javaslat cziménél felszólal

Szederkényi Nándor, a ki azt kívánja, hogy a cimbea legyen benne a magyar honvédség kifejezés.

Ngiry miniszter ellenzi ezt a módosítást.

A Ház az eredeti czímet megszavazza és a javaslat szakaszait vita nélkül elfogadja.

Szünet.

A szünet után következik az 1904. évi ujonczmegajánlásról szóló törvényjavaslat.

Megvallám néki hő szerelmemet —
És ő? — ő járt tovább az iskolába,
Mikor nagy lány lett, elvitték a bárba, —
Vásárra — megvették — van három gyermek —
Engem, ki tudja, mily rég elfelejtett!
De a szalag, az megvan! Viselem
A szőrcsuhába varrva szívemen.
Tán bűn is — szinte loptam én e tárgyat —
Meggyónom holnap gárdián atyánknak.

Lopott dolog — s én, hajh, még mást is loptam,
Égő ajkam furdott valaha csókban.
Ma azt hiszem, a démon vala ő,
Akkor? a legszebb angyal, égi nő!
A szinpad izzó, párás levegője,
Az csábitott e bűnös, romlott körbe.
Imádkoztam: ne vigy a kísértethe!
Fogadtam bűjtöt és kétségbeesve
Megkorbácsoltam vérig önmagam —
És mindhiába! És mind hasztalan!
Csókjáért égtem. Ha fellépui láttam,
Kigyulladt szívem vad, pokoli lángban,
Feledtem bűjtöt és szent fogadást,
Ugy érzém, már egy kézcók üdvöt ad,
Hát még, ha ajka — távozz, bűnös emlék!
A perzselő láng már hamú alatt rég.
Felszítani bűn — törjön meg a bánat —
Meggyónom holnap gárdián atyánknak.

Künn néma csend — benn a barát szívében
Vivódik kemény harc vadul, keményen

Hiába emlék, Irás is hiába.
A szent beszédhez nincsen ideája.
Homloka ég — hogyan is prédikáljon? —
Leszáll hozzája esendes, édes álmom.

Vagy nem is álmom? — Im ágya felett
Egy arczkép — ott — megelevenedett.
Főlje hajlik — s oly nyugodt az álma.
Mint hogyha messze mulba visszaszállna.
Ott él ez arczkép. Kis ház angyala.
A holdogság, a béke ő maga.
Harag szemébe' nem gyulad soha.
Éltet, melegít szelid mosolya.
Oly szép és még jobb. Nincs benne hiba.
Szeretet körübe a glória.
Majd a ragyogó, boldog glóriából
Lesz szomorú, bus, mély özvegyi fátyol,
Özvegyi fátyol, aztán szemfedő,
De ott alatta csak ugyanaz ő:
A jószágos, szelid, angyali nő!

A szerzetes ím hirtelen felébred.
»Te vagy! Tudom már: te rólad beszélek!
De hol vagy?« Körülnéz önkéntelen.
A kép mosolyg le némán, szeliden.
A barát szíve pezsdül, feldobog,
Remegő térde reszket, meginog,
Leroskad ábitattal — s ajakán
Egy szó szakad fel lelkéből: »Anyám!...«

Münich Aurél előadó elfogadásra ajánlja a javaslatot.

Nessi Pál a katonai nevelés kérdésével foglalkozik. Nem szavazza meg a honvédség számára se az ujonczjutalékot, mert a honvédséget elosztrákosítja, míg régebben a honvédséget kivezették az aradi honvédemlékhez, addig ez ma már elképzelhetetlen dolog, a honvédséget tehát nem magyar nemzeti, hanem osztrák szellemben fejlesztik.

Szederkényi Nándor arról beszél, hogy a ma fennálló hadiszervezet teljes megtagadása a magyar osztrák paritásnak.

Ezzel a vita befejezést nyert

Ngiry Sándor felvilágosítása után a javaslatot általánosságban elfogadták.

A részletekhez *Nessi* és *Szederkényi* szövegeket lottak.

A keletázsiai háború.

A japán trónbeszéd.

Tokió, márczius 20. A császár trónbeszédének befejezésével elismerő szavakban emlékezett meg a csapatokról, amelyek most szokatlan nehézséggel és nélkülözések között állhatatos hűséget és bátorságot tanúsítanak. A képviselőház a császárhoz intézendő feliratot fogadott el, amelyben biztosítják a parlament hűségéről és felemlítik, hogy Oroszország a Kinával kötött szerződést és hatalmakkal szemben tett nyilatkozatait megsértette. A megnyitási ünnepségen jelen volt a trónörökös és a diplomáciai testület legnagyobb része.

Ito márki missziója.

Páris, márczius 21. Söulből táviratozzák, hogy Ito márki befolyásának tudható be, ha Korea barátságosan viseltetik Japán irányában. Ito márkit a koreai császár rendkívül kedveli és most is a legmagasabb rendjellel tüntette ki.

Kína mozgolódik.

London, márczius 21. Tiencsinből táviratozzák, hogy a kínai lakosság között ellenséges hangulat mutatkozik az oroszok iránt és mind nagyobb a valószínűsége annak, hogy Oroszország és Kína között kitör a háború.

A szárazföldi harcztér.

London, márczius 21. Ma érkezett jelentések megerősítik, hogy a Jalu folyó partján az előőrsök összeütköztek és a japán csapatok szétverték az oroszokat. A leghatározottabban megczáfolják azt az orosz részről terjesztett hírt, hogy az orosz hadsereg 1600 főnyi japán csapatot foglyul ejtett.

Páris, márczius 21. A New-York Herald közli, hogy a Jalu folyó és Pjong-Jang között 5000 főnyi orosz sereg áll, a Tumen folyó és Guzan között pedig 2800 ember. A partvidéken lovasság végzi a felderítő szolgálatot. Az orosz haditerv az, hogy a félszigeten megosztja a japán haderőt is kényszeríti, hogy Mandzsuria határvidékére vonuljon vissza. A nagyobb összeütközés csak május elejére várható.

Szigligeti-émlékünnep.

Szerencsés kézzel volt összeválogatva a Szigligeti-társaság vasárnapi felolvasó ülésének műsora. Változatos, élénk és magas színvonalon álló műsor volt, aminek meg is volt a következménye. Olyan nagyszámu és igazán ele-

A legjobban ajánlható az úri közönségnek ruha-beszerzésre

MITTEILER EDE Nagyvárad,
Fő-utca.

angol divat férfiszabó-czég

(Uri Casino-épület).

TELEFON 520.

Szövetek méterenként nálam a legolcsóbb gyári árban szerezhetők be

mely angol szövetekből a legújabb szabás szerint a legszebb kivitelben készít *férfi-öltönyöket*, s minden e szakba vágó ruhaneműeket. — Női costümekre valódi angol SZÖVETEK nagy választékban.

gás közönség gyűlt össze a felolvasó ülésre, a minőt ritkán látni újabb a Szigligeti-társaság ülésein.

Rádl Odón elnök nyitotta meg az ülést hatalmas, nagy koncepcziójú beszéddel. Gyönyörűség volt hallani ezt a beszédet. Mély gondolatok, szabatos, szónoki, elegáns formában, amelyek lekötötték az egész hallgatóság figyelmét.

A beszéd következőleg hangzott:

Mélyen tisztelt közönség!

Tisztelt Társaság!

Unnepélyes felolvasó-ülésünk az emlékeztetnek van szentelve; az uttorok egyike emlékeztetnek, aki e hó 8-án volt 90 esztendeje, nem messze e helytől, a régi Nagyvárad egy szök kis utcájában, egy régi udvarházban, mint a francia mondaná: entre cour et jardin született.

Pályája irodalmi működése, ennek hatása a magyar színműirodalomra — melynek tulajdonképen ő megteremtője — és a színművészetre, ismereteselek.

Mindenki tudja róla, hogy zseniális intenczióval gazdag, talán kiapadhatlan forrását fedezte fel a színműirodalomnak és hogy egy u tösgyökeresen eredeti műfajt teremtett.

Mindenki tudja, hogy ő, a modern színpad technikájának alapos ismerője, szinte aggodó gondossággal kerülte az üres színpadi hatást; hogy színműveit, lege artis, klasszikus formák és szabályok szerinte tervezte, konstruálta és építette fel.

Mindenki tudta ezt és mégis az élő nemzedéknél már csak mint a régmúlt idők egy mindjobbban halványuló emléke él, melyet csak decemális évfordulók alkalmával elevenítenek fel itt-ott, inkább a kegyetlenség vádjá elkerülése végett, mint igaz lelkesedésből, hálás kötelességérvéből.

***

A modern-ek táhora ezt nagyon természetesnek találja.

Szerintök a kor, a fejlődés törvényeinek természetéből folyólag meghaladta az u. n. »régieket«, a klasszicizmust merev formáival, az elmúlt idők naiv érzelm- és gondolatvilágát, más ma már a költészet és művészet tárgya, más eszközökkel, más formákkal kell a költőnek és művésznek dolgoznia, más hurokat pengetni, más színeket alkalmaznia ha — haladni és fejlődni akar.

Ebből aztán a költő- és művész-evolucionisták azt a végkövetkeztetést vonják le, hogy az, a mi a kortól távolabb esik, a mi tárgyban, hangban, színeben különbözik a mai közfelfogástól, vagy izléstől, — azt félre kell dobni, mint elavult lomot; mert csak az jogosult, ami új és mert — ugyátszik — ma a köztudatban a fejlődés, az evolució fogalma egy az új fogalmával.

Hisz ezért tör az evolució társa a múlt és különösen a múlt történetének idcoliráló oktatása ellen, sőt még a klasszikusok is, azt az elvet állítván fel, hogy a klasszikus valaminek a tökéletessé dekretálása és így mint valami érthetetlen, megdönthetetlen kritikán kívüli fogalom, az avval járó tekintélyi balveleménynél fogva, a fejlődés, a hatadás hátrányára van; továbbá, hogy klasszikus forma a művészi alkotás szabadságának a bilincse, tehát el velet!

Mintha bizony a fejlődés mindenkor és minden irányban egyértelmű fogalom lenne a haladással és mintha bizony a klasszikus forma elhanyagolása mellett is, az evolució miatt provokált volna egy *Homért, Dantet, Shekspieret*, vagy *Goethel*!

Na de nem akarok polemizálni, hanem csak azon okokat akarom felsorolni és kritikailag megvilágítani, amennyiben ez egy megnyitó beszéd szükre szabott keretében lehetséges, — melyekkel a modern világ megindokolható véli a múlt iránti iszonyát; a közönség a régi írók művei olvasásának, élvezetének megvetését; az irodalom pedig azok tanulmányo-

zásának elhanyagolását és nyomdokaik követésének abszolút mellőzését, szóval mindanna kicsinylését a költészetben és művészetben, *ami nem modern, nem új!*

*

Abból iudolok ki, hogy a költészetnek és művészetnek három forrása, három tárgya van és lehet csupán:

— Ember, természet, élet!

Az első kettő, mint az igazi eszményi költészet tárgya és az ilyen költői szemlélet és pertraktáció alanya egy, örök és változhatlan, akár az Istenség, vagy az abszolút igazság fogalma.

Az ember az ő érzelm-, kedély- és szívvilágában, szóval lényének benső megnyilvánulásában, minden civilizáció, minden újabb bölcselkedési rendszer s az annak alapján kialakult egyéni vagy egyetemes világnézet, a modern haladás minden szédítő és elkábító vívmánya és a materiális életet átalakító forrongása közepett — alapjában ugyanaz, aki volt századok előtt — és aki lesz századok múlva!

A természet az ő felemelő nagyságában, az ő utólrhetlen szépségében, az ő klasszikus szuverenitásában, az ő leirhatlan színpompájában, az ő változatos formáiban, rejtett erőinek titokzatoságában és imponáló haragjában, mint az eszményi költői szemlélet és költészet tárgya szintén az, aki volt és marada jövőben: — változhatlan.

*

Nos hát, ha ez így van, pedig így van, hogyan lehet azt állítani, hogy ma már más a tárgya a költészetnek; ma más hangot, más színt kell a költőnek alkalmaznia, más hurokat pengetnie? — hisz az, aki más hangot, színeket alkalmaz, más hurokat penget a természet festésénél, vagy örök emberi érzelmek kifejezésénél — az secessionista, illetve hamisan énekel; és hogyan lehet a régieket, akiknek a költészetben ember és természet a már említett műveltségben és nyilvánulásában volt költői tárgyak, eszményük s akik ezek festésében, kifejezésében a megfelelő szint és hangot használták, azzal vádolni, hogy gondolat- és érzelmviláguk naiv és hogy mindez ma már nem érdekli a modern embert?!

Hogy ez mennyire helytelen okoskodás, arról meggyőzhet mindenkit az a következetes visszatérés a költőnek és a közönségnek a koronkénti hosszabb-rövidebb ideig tartó eltávolodás után — az eredeti költői és művészi ideálokhoz, a múlt ugyan eredeti, naiv gondolat- és érzelmvilágához!

A legközelebbi példára utalok, a magyar irodalomban újabb időkben észlelhető örvendés lelkesedésre a nemzeti múlt egyes dicsőségteljes, ideálisan lángoló korszaka iránt, melyre nagyértékű elnöki megnyitó beszédében rámutatott Magyarország jelenlegi kultuszminisztere is.

Ugyanezt tapasztalhatni a külföldön is.

Nem régen jöttem haza Franciaországból, mely ma is souverén módon dominál a költészet, a regényirodalom, a művészet, az izlés terén.

Meglepett a köztársasági, a radikális Franciaországban az a frenetikus Napoleon-kultusz, mely ma ott valóságos orgiát üli.

De még mást is tapasztaltam ezen a téren: az analysikusok teljes csődjét; Maupassant, Bourget e tutti quanti helyét a könyves boltokban ma Léon de Tinséan finom, érzelmes, tendenzia nélküli, tisztán költői alkotásai és André Theuriert-nek a falusi és kisvárosi életből merített, megkapó, egyszerű, minden raffineria nélküli megírt rajzai, történetei foglalják el és pedig némelyik már a 17-ik, sőt a 25-ik kiadásban!

Közöltem ezen észleteimet a minap Váradi universalis műveltségű, a világirodalmat alaposan ismerő, folyton figyelemmel kísérő és kiváló műizlésű püspökével, egy igen érdekes magánbeszélgetés közben. — »En ezt már régen észleltem, — felelte a főpap — az egy valóságos révirement-ja a francia szépiro-

lomnak, a közelmúltban dekadenciájától tisztaltabb légtör felé. A francziák egyszerűen megunták a modern dekadens regényt. Örökös házasságtörő thómáival. A Halóv »Constantin abbé«-je adta meg ismét az impulzust az idylli, a »Cyrano« a romantikus kultiválására. A Napoleon-kultusz felébredése, mely a »contraria juxta posita« elvönök folyamánya, vagyis leközöndetlen vágy: szabadulni a francia mai közéleti sivárságtól, a mai szereplők és intőzők törpeségétől, a múlt dicsőségétől és az igazi nagysághoz! . . . Es még egyre figyelmeztetem önt . . . a régi írók kultusza ma annyira láb- rakapott Franciaországban, hogy eltekintve számos írótól, p. o. Lamartine-től, az öreg Dumas, értse meg jól: — az öreg Dumas-nak, — ki különben egyike a legszellemesebb elbeszélőknek és aki a francia történet ismeretét népszerűsítette regényeivel az egész világon összes művei páratlan fényűzéssel kiállított új kiadásban épen most jelennek meg. Ez az adat is, azt hiszem, elég nyomatékos bizonyíték előbbi fejtegetéseim mellett.

*

Igen, de itt van még a költészet harmadik tárgya, az élet! Ezt csak nem lehet változhatlan-nak mondani és nem lehet azt vitatni, hogy az szakasztott mása az elmúlt idők érzelm- és gondolatvilágának?!

Ezt nem is vitatom, sőt elismerem, hogy a modern élet sokban eltér a múlttól és így az az író, a ki ezt festeni, jellemezni kívánja, nem mozoghat a »Pál és Virgilia«, vagy a »Fanny hagyományai« keretében; hogy hangban, színeben alkalmazkodnia kell ehez a modern élethez, hogy a modern milieu több realizmust és jellemző erőket követel s a légtörre sem lehet olyan átlátszóan tiszta, fényes, napsugaras, mint az idylli, vagy a romantikusé s hogy abba bizony a virágillat mellett a köszén füstjének, is bele kell vegyülnie.

De hisz nem is ez itt a kérdés lényege hanem az, hogy azért, mert a modern élet mint költői tárgy más pertraktációt igényel, jogosult-e a tiszta, az eszményi, a klasszikus költészet és irodalom teljes elhanyagolása, kicsinylése és mai jogosultságának a megtagadása?

Erre én csak nemmel válaszolhatok, mert az a meggyőződése, hogy emberben, természetben, életben csak az a szép, ami eszményileg az!

Ne tettek másként, mélyen tisztelt közönség és Társaság, minthogy a Szigligeti emlékeztetének szentelt e mai ünnepegyünkön az ő költészetének ideáljait újból és újból magasztaltam és azokat közönségnek és íróknak egyaránt követendő példaként állítsam oda!

A felolvasó ülést ezennel megnyitom.

A tapsok elhangzása után költemények következtek műsoron: dr. Krüger Aladár elbeszélő verse, amelyeket Keszler Ede, a színtársulat tagja adott elő. Igaz ugyan, hogy Keszler műsoron kívül ötletszerűen előbb Szávai Rákóczi-ról szóló hosszú, szép »vitézi énekét« szavalta el s ebben tökéletesen kifáradt, úgy hogy a műsorba felvett költeményeket olvasta; mindazáltal a versek a recitativ előadásban is mély hatást tettek. Lapunk munkatársáról lévén szó, nem volna ildomos dolog a dicséret; a felugó tapsokban volt a közönség dicsérete a szerző iránt. Az egyiket »A szerzetes prédikál« című mai tárczámban, »A betű« című költeményt pedig husvéti számunkban közöljük.

Kovács József, a honvéd hadapródiskola rokonszenves, igen képzett főhadnagy-tanára tartott ezután szabad előadást »A nő mint a szépérzék fejlesztője« címmel. A női szívekhez szólt s megtalálta hozzájuk az utat. Költői nyelvezettel, fordulatosan és ötletesen mutatja be a nőt, mint a i a szépérzékét valójában fejlesztő és fenntartja. Az ügyes tollal meg-

irt előadást viharos tapsok fogadták; holnapi számunkban közöljük.

Végül **Palásthy** Marcell, a *Szabadság* kiváló tolla munkatársa olvasta fel a »Tükör a pinczében« című rájzát. Verista stílusban, de ideális felfogással megírt, igen értékes dolgozat volt ez a rajz, egyenesen felolvasásra szánva. Sima menete, végül csattanós befejezése nagyon sikerült s általános tetszést aratott.

A jelen voltak közül sikerült a következőket összejegyeznünk:

Urhölgyek: Dr. Agoston Péterné, dr. Adorján Arminné, Bodnár Gyuláné, Bodnár nővérek, Békessy ezredesné, Bodó Sámuelné, Bodó Bertalané, Bodó Ilonka, Balogh Samuné, Bócz Gézáné, Bócz nővérek, Bige Gyuláné, Csapó Ilona, Dudinszky Ilona, Fenyő Arminné, dr. Grósz Menyhértné, öz. Grunwald Henrikné, Grósz Erzsike, Hranyczy Károlyné, Haller Irma, dr. Hoványi Gézáné, Herkner Péterné, Herkner Elvira, Hegedűs Gézáné, Hegedűs Ilonka, dr. Imrik Péterné, Imrik Márta és Bella, Jamniczky századosné, Jerzsák Mariska, Keszler Edéné, Kiss Eleké, Kovács Mihályné, Király nővérek, öz. Krüger Viktorné, Kovács Mariska, dr. Kecskeméty Lipótné, Kollányi Józsefné, Láng Józsefné, Latschny Irénke, Molnár Lajosné, Mayor Miklósné, Mayor Miczike, dr. Nagy Gézáné, Nemes Ilonka, Orley Elóra, Pekanovits Imréné, Pekanovits Margit, dr. Plopu Györgyné, Plopu Lucia, öz. Patthi Nagy Kálmáné, dr. Papp Oszkárné, Papp Ella, Pappváry Elemérné, Rózsa-völgyi Ilonka, öz. Ritoók Gézáné, Rechten Bauer Zsófia, Rimler Irén, öz. dr. Személy Kálmáné, Szemes Ilonka, Szunyogh Lórádné, Szondi Erzsike, Somogyi Károlyné, Szondi Vilmosné, Szedlarikné D. Anna, Stark Róza, Sebestyén Ilona, Sebesi Béláné, Sebesi Erzsike, dr. Tóth Mihályné, Tóth Etuska, Takács nővérek, Tóth Mártonné, Tatali Zoltánné, Varró Domokosné, öz. Vidovich Bonaventuráné.

Notabilitások: Széchenyi Jenő, Imrik Péter, Mayor Miklós, Varró Domokos, Burza Károly, dr. Nagy Géza, dr. Markus László, Novotny S. Alfonz, dr. Hoványi Géza, Kozáry Gyula, Sebesy Béla, Szemes Imre, Géczy Imre, Szmekta Ödön, dr. Papp Oszkár, dr. Bodor Károly, dr. Adorján Armin, Jamniczky százados, Somogyi Károly, dr. Kardeván Károly stb.

Diszeladás. Este a színlap szerint diszeladás lett volna Szigligeti emlékezetére — de sehol sem tudtuk felfedezni a diszt. Még a színház obligát »teljes kivilágítása« is elmaradt ezuttal; no de nem is volt mit kivilágítani sem a nézőtéren, sem a színpadon. A nézőtér üres volt. A színpadon pedig Liliómfit adták, fölötté gyengén. Csak **Tóth Elek** (Liliómf), **Berlány Vanda**, **Krasznai és Dési** igyekeztek méltók lenni Szigligeti nevéhez. **Bérczi Szellemfije** tulságosan darabos volt, pedig máskülönbén sikerült volna. **Bognár** láthatólag mókának vette szerepét, **Orley Flóráról** pedig elég konstatálni, hogy fiatal leányka szerepében *énekelnie* kellett s a többit lehet képzelni. Az összjáték se mindenütt volt kifogástalan.

UJDONSAGOK.

Előfizetési felhívás.

Ez év január elsejével lapunk fennállásának tizedik évfolyamába lépett. Egy évtizeden keresztül becsületes törekvéssel, buzgalommal igyekeztünk a közérdek szolgálatában azon nagy célért: a katolikus öntudat felébresztését, a katolikus érdekek istápolását előmozdítani.

Az április elsején következő évnegyed alkalmából bizalommal fordulunk a nagyközönséghez, mindazokhoz, akik elveinket és irányunkat ismerik s méltányolják. Nehéz időkben becsülettel álltuk meg

helyünket, s hiszszük, hogy a közönség bizalma nem fordul el tőlünk, hanem annál nagyobb mértékben mutatja irántunk ragaszkodását, minél nagyobb szükség van küzdeni a destruktív irány ellen.

Programmunkat ismeri a közönség. Célünk egy minden politikai párttól független kath. irányu lapot adni, mely Nagyvárad és Bihar megye érdekeit védve, e mellett hű tükre legyen a főbb országos, kivált katolikus szempontból érdekes eseményeknek.

Budapesti tudósítók azonnal és kimerítően értesít minden nagyobb jelentőségű eseményről, országgyűlési tudósításaink nemcsak bőveket és hűek, hanem egy fél nappal megelőzik a budapesti lapokat.

A vidéki és országos eseményekről jól szervezett levelezői karunk értesít a megye minden pontjáról s az ország nagyobb városairól.

Kérjük t. olvasóinkat, hogy lapunkat pártolni, és ismerőseik körében terjeszteni sziveskedjenek, hogy a keresztény eszmék elterjedjenek a nép minden rétegében.

A »TISZANTUL« szerkesztősége és kiadóhivatala

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre — — — — 16 kor.
Negyedévre — — — — 4 »

Helyben házhoz hordva:

Egész évre — — — — 20 kor.
Negyedévre — — — — 5 »

Vidékre postán szállítva:

Egész évre — — — — 24 kor.
Negyedévre — — — — 6 »

TAJEKOZTATO.

Márcz. 24. Kath. Szabad Liceum bőjti estélye
Apr. 14. Kath. Szabad Liceum zárúnnepélye.
Próhászka Ottokár dr. szónoki beszédével (estély.)
April. 15. Szigligeti társaság közgyűlése.

* **Szmrecsányi püspök a fővárosban.** Dr. **Szmrecsányi Pál** váradai püspök, dr. **Szemethy Géza** titkára kíséretében a fővárosba utazott. Ő Nagyméltósága ezuttal rövid időt tölt Budapesten s néhány nap mulva visszaérkezik székhelyére, hol a nagyheti és a husvéti istentiszteleteket fogja végezni.

* **Kossuth-gyászünnep a fővárosban.** **Kossuth Lajos** halálának 10-ik évfordulóját méltó kegyelettel ünnepelte meg a főváros. A házakon mindenütt fekete lobogó lengett, sok helyett mellette a nemzeti trikolor is. A gyászünnepen erősen volt képviselve a vidék is. A főváros gyászünnepsége a Deák-téri ág. hv. ev. templomban kezdődött gyászistentisztelettel, majd folytatódott a Vigadóban. A Ganz-gyári dalkör megnyitója után **Rátkay** László orsz. képviselő fekete díszmagyarban hatásos prólogust mondott. **Márkus** Emilia Abrányi-verse szavalt. **Hock** János tartott ékesszólásával mindeneket elragadó szónoklatot. Utána a dalárda énekelt, majd **Maróthy** Irma, a Magyar színház tagja magyar gyászruhában több verset szavalt. Az egyetemi ifjuság részéről **Melha** Tibor beszélt. **Máday** Gyula bölcsész szaválata után **Komlóssy** Emma énekelt Kóczé és zenekara kísérete mellett óriási hatással. Egy tárogatós kettős s a dalkör **Rákóczy**-indulója után az ünnepély itt is véget ért. Délután egyesületek,

társulatok, magánosok tömegesen óriási menetben vonultak ki a Kerepesi-temetőbe Kossuth sirjához. Itt beszédek kíséretében lerakták a koszorukat. A temetőből az óriási tömeg kivonulása teljes rendben ment végbe, de egyik-másik utcában a rendőrök tulbuzgósága következtében volt egy kis csetepaté. Este a Vigadóban az egyetemi ifjuság díszes lakomát rendezett, melyben felavatták az ifjuság Kossuth-serlegét. Az ifjuság klenodiumát **Kovács** István avatta fel, majd az egyes fakultások szónokai s a vidéki főiskolák küldöttjei beszéltek. A lakomán megjelentek **Barabás** és **Holló** képviselők is. Az utóbbi beszédet is mondott.

* **Esküvő.** Tegnap délután tartotta esküvőjét **Homolya** Istvánnak, a nagyváradai állami főreáliskola derék tanárának szép és kedves leánya **Ilonka**, **Szabó** Bertalan batizi ev. ref. lelkészszel. Az esküvő az újvárosi ev. ref. templomban ment végbe, hol **Sulyok** István esperes adta össze az ifju párt. Násznagyok **Petry** Gyula főreálisk. tanár és **Hajdu** Zsigmond Kiss Áron debreczeni szuperintendens titkára voltak. Koszorús párok pedig: **Homolya** Etelka — dr. **Kardeván** Károly főreálisk. tanár, **Engi** Margit (Artánd) — **Varga** Gedeon s. lelkész, **Harkányi** Margit (Tiszabecse) — **Homolya** István.

* **Hittudományi szigorlat.** **Pataky** Arnold nagyváradai egyházmegyei papnövendék, aki a budapesti központi papnevelő intézetben végzi tanulmányait, mint értesülünk, tegnap tette le dicséretes eredményrel a második szigorlatot, melynek tárgya az ágazatos hittan volt. Gratulálunk a szép tehetségű ifjunak, aki az egyetemen s dicsőretet szerez a váradai névnek

* **Két község földet kér.** **Bagamér** és **Erselind** község lakosai azon kérelemmel fordultak a kultuszminiszterhez, hogy a n-váradai l. sz. káptalannak a két község határában levő földjüket kapják haszonbérbe. A kultuszminiszter Bihar vármegye alispánjához leiratot intézett e tárgyban s kijelenti, hogy a kért szántóföldeket nem adják bérbe, mert azokat a káptalan házileg kezeli. Közbe jár azonban a miniszter, hogy az u. n. Ligetpusztát, ha lejár a mostani bérlet, a két község lakosai kapják bérbe. Addig is óhajtandónak tartja a miniszter, hogy a kérelmezőket vegyék figyelembe az alkalmazásuknál mint feleslek vagy harmadosokat.

* **Uj ügyvéd.** Dr. **Mandel** Viktor ügyvéd-jelölt az ügyvédi vizsgát Budapesten jó sikerrel letette.

* **A városi árvaház ügyei.** Nagyvárad város árvaházának igazgató választmánya tegnap délután ülést tartott. **Rimler** Károly polgármester elnökölte alatt öz. Des Echerolles-Kruspér Sándorné, **Grunwald** Henrikné, **Baróthy** Sándorné, **Wechsler** Adolfné, dr. **Molnár** Imre, dr. **Hoványi** Géza, **Dús** László, **Ragány** János, **Bordé** Károly gondnok és **Juricskay** Barna jegyző voltak jelen. Az 1903. év utolsó kilenc hónapjáról szóló számadásokat felülvizsgálták s jóváhagyták. Az árvaházba felvették **Farkas** István, **Maár** József, **Szűs** Jolán és **Moldvai** József árvákat. A perselygyűjtőknek a választmány köszönetet mondott, továbbá jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak **Kéry** Klára művésznőnek, amiért az árvaház javára rendezett színelőadás alkalmából lemondott az őt megillető 500 koronáról. Még több apróbb ügyet intéztek el.

* **Hármas gyilkosság** Bécsben. Az öltözőringi kerületben a Runen-gasse 15. száma házában vasárnap borzalmas gyilkosság történt, amelynek három emberélet egett áldozatul és ketten olyan súlyosan sebesültek meg, hogy aligha fognak életben maradni. **Svados** Ferenc mészáros és a felesége laktak abban a házában

és az éjszaka rájuk tört a gyilkos Ebner György mérszároslegény. Bosszúból követte el tettét, mert gazdája megdorgálta. Nem etette meg a lovakat s ezért Svados összeszidta, a mérszáros legény bosszút esküdt, amelyet tegnap végre is hajtott. Besurrott gazdájának lakásába, elrejtőzött és mikor az egész háznép már aludt, nagy mérszároskással legyilkolta Svadost, a feleségét és a szolgáló leányt. A szerencsétlen emberek jajveszékeltésére sok járó-kelő rohant a földszintes házhoz és egy gyalagos közlegény éppen akkor ment arra, amikor a gyilkos legény ki akart ugrani az ablakon. A katoná kardot rántott és nem engedte az ablakon keresztül a gyilkost. Ebner látva, hogy nem menekülhet, a véres késsel több szurást ejtett önmagán és haldokolva rogyott össze. A szomszédok behatoltak a lakásba s ott találták ágyában a meggyilkolt mérszárost az ágy alatt, az asszonyt és egy mérszáros tanoncot. A szolgáló leány szintén haldoklott már, mikor a kórházba vitték. A gyilkos legény valószínűleg bele fog halni sebeibe, mert a szurások a tüdejét járták keresztül. A gyilkos mérszároslegény Faddon, Magyarországon született.

* Egyházi kitüntetések. A hivatalos lap legújabb száma közli, hogy ő Felsője Szabó Norbert szatmári székeskáptalani nagyprépost és szalkai cz. apátot, novii címzetes püspökké nevezte ki, Szabó István szatmári püspöki irodaigazgató és titkárnak a Boldogságos Szűz Máriáról nevezett prinoni címzetes apátságot adományozta.

* Kivándorók közvetítése. Az Adria fiemei tengerhajózási társaság újabb negy akcióit fejt ki a kormány támogatásával a kivándoróknak a fiemei kikötőből való szállítása iránt. Közvetlen összeköttetéssel járnak hajói Fiume és Amerika között. Az ország nagyobb gőzponyjain megbízottjai vannak, akik kivándorlási szállítási szerződéseket köthetnek az Adria részére. A Belügyi Közlöny legújabb száma közli, hogy ilyen szerződések kötéseire Bihar megye területére Reményi Vilmos helyett Jungreis Ignác nagyváradi gyárost bízta meg az Adria részvénytársaság.

* 100000 frt jótékony célra. Néhai Wahrenmann Mór végrendeletében zsidó érdekeket szolgáló jótékony, kegyeletos és közmívelődési egyesületek részére 100000 forintot hagyományozott. A kultuszminiszter értesítette Nagyvárad város és Biharvármegye törvényhatóságát, hogy a hagyományból a nagyváradi és berettyóújfalui izraelita közegyletek 100—100 forintban részesülnek.

* Temetés. Nagy részvét mellett ment végbe tegnap délután Kiss József arvaszéki úriök temetése a Szaniszló-utcai gyászházról. A szomorú szertartás után a négyes fogatú üveges kocsi helyezett a megboldogult díszes érczkoporsóját, minekután megindult az imponáló gyászmenet az olasz-i temetőbe, hol a nemrég elhalt kis fia mellé helyezték örök nyugalomra. A temetésen ott voltak dr. Beóthy László főispán, dr. Miskolczy Ferencz alispán, Keszthelyi Zoltán, Cziffra Gerő, Hraniczky Károly, Szatmár-Király Andor, Fráter Kálmán, Udvarhelyi Béla, Baranyi András, dr. Fássy Lajos, dr. Gyöngyösy István, Karakas Károly, Ujházy Antal, Ozsváth Lajos, Puskás Lajos, Nagy Lajos, Biszterszky Iván, Veiterstűz János, Mózes Imre, Hant Gyula, Krisztó Miklós, Magyar Gyula és még számosan. A díszes temetést Veiszlovits A. és fia czég rendezte.

* Aki kertjét szereti, szép virágokat és kitűnő konyhakerti terményeket akar, az fedezze magyükségletét *Maulthner Ödön cs. és kir. udvari magkereskedésében Budapesten, Rottenbiller-utca 33.* A czég idei árjegyzékét, mely 226 oldalra terjed, kívánatra mindenkinek ingyen küldi. Ezen árjegyzéke az általánosan ismert, világhírű, kitűnő magvakon kívül, még a különösen érdekes és meglepő konyhakerti- és virágoknak egész sorozatát is tartalmazza. 639.

* Feltűzések. A Katolikus Kör 1904. febr. 10-iki bálján a következő feltűzések történtek: Dr. Szmeccsányi Pál 100, Viukler József 60, Palotay László 50, Fetszer Antal 30, Grócz Béla, dr. Radu Demeter, Hammel alezredes, Bogár István, özv. br. Gerliczy Félixné, báró Gerliczy Ferencz, Andrassy János 200, Rüdai Farkas, Steinsberg Móricz, Széchenyi Jenő, Óváry Sándor 10—10, dr. Karácsonyi János, Karsch Lollion 5—5, Makucz Ernő, Zsunk Pál, Iványi Lajosné, Brám Lőrincz, Huzella Gyula 4—4, özv. Kreuz Ferencané, Rozslay István 3—3, dr. Némethy Gyula, Mellau István, Stankovics Lajos, Papp Imre 2—2, Pékánovits Imre. N. N. 1—1 korona. A feltűzésekért ez uton mond hálás köszönetet a rendezőség.

* Elveszett a vasárnap délelőtti Szigligeti-ünnepélyen egy »Vezéresillag« cz. imakönyv. Tulajdonosa, Balázsovitsné urnő ez uton kéri a megtalálót, hogy az imakönyvet hozzá (Akadémia-utca 4.) eljuttatni sziveskedjék.

x Olvasóink különös figyelmébe ajánljuk a közelgő ünnepekre czipő, kalap beszerzésére **Fábry Testvérek** fő-utcai üzletét, hol a tavaszi idényre különösen czipő és kalap cikkekben meglepő szép újdonságok nagy választékban találhatók, s az árak tekintetel az ünnepi nagy forgalomra, meglepő olcsók, így a vevőközönség saját érdeke, szükségletét Fábry Testvéreknél szerezni be. 445.

x Figyelmeztetjük olvasó közönségünket, hogy most **Háasz Manó** kézmű és divatruházában (Zöldfa-utca elején) óriási mennyiségű női férfi és gyermek ernyők, ugyszinte női férfi és gyermek harisnyák bámulatot keltő árban lesznek elárusítva. 64

x Minden külföldi értesítés helyett ezuton hívom fel a t. közönség figyelmét azon körülményre, hogy az idén a keresztény és izraelita húsvét összeesik, minek következtében czipő-kalap és férfi-divatruha üzletem — különösen a közvellen ünnepelőtti napokban, — oly nagymérvű látogatottságnak szokott — hál' Istennek — örvendeni, hogy jobb vevőimet sem részesíthetem olyan nyugodt kiszolgálásban, a minőben egyébként szeretném. Ennélfogva felkérem jobb vevőimet, hogy szükségletüket — a nyugodt és kellemes kiszolgálás érdekében — legalább 8—10 nappal az ünnep előtt beszerezni sziveskedjenek, már csak annál is inkább, mert üzletem a nagyhét csütörtök, péntek és szombatján zárva lesz.

Különösen kérem azon t. vevőimet, kik nálam könyvre szoktak vásárolni, hogy bevásárlásaikat néhány héttel az ünnep előtt eszközöljék!

Midőn még megjegyzem, hogy minden szakmámba vágó cikkből a legszebb tavaszi újdonságok már megérkeztek, vagyok tisztelettel: **Leitner Lázár.** 673

SZINHÁZ.

HETI MŰSOR:

Kedd: Hunyady László opera, Krammer T. fellépte.

Szerda: Egyenlőség, a Keszler-pár búcsu-fellépte.

Csütörtök: Fauszt opera, Krammer Teréz utolsó fellépte.

Bőregér. Kár volt Krammer Teréznek operettben fellépnie. A milyen gyönyörűen énekel, épp oly kevésbé gyönyörű a játéka. Nem eléggé mozgékony s van egy pár különös sajátsága: karjaival mindig hullámmozgásokat végez s az áriák végét következetesen fejbizcentéssel jelzi. Szóval játéka fölötte gyenge valami. Annál pompásabb a hangja. Gyönyörűség volt egy-egy nagyobb énekszámát hallani, a II. felvonásbeli nagy magyar énekszámával pe-

dig valósággal brillirozott. A merész, de remekül sikerült magas finálét sokáig fogják még emlegetni zeneértő színházi közönség körében. — Az i teni szereplők közül csak **Haller Irma** vált ki egy ügyes kis szobaczcizmus-szerepben. **Horváth Kálmán** sok akarattal, de kevés humorral játszott, sőt ugyanezt kell feljegyeznünk **Szathmáryról** is. A III. felvonásbeli kacagató felismerési jelenetet egyszerűen elejtették, sehog sem tudták ezt a valóságos kincsesbányát kiaknázni. **Agnelly Irén** Orlovsky hercege nem fád, hanem sziatelen volt. Ellenben tetszett **Bércziné** és **Désiné** remek cseh tánca. —r.

Krammer Teréz asszony, az operaház nagy nevű művésznője ma este egyik legragyogóbb szerepében lép fel a nagyváradi közönség elé, mely az illusztris primadonnát tegnapi bemutatkozásakor nagy lelkesedéssel fogadta. A művésznő Erkel halhatatlan operájában Hunyady Lászlóban Erzsébetet éneklé, a mely alakítását a fővárosi sajtó valóságos elragadtatással méltatja. A vendégszereplés iránt megyszerte nagy érdeklődés nyilvánul s a pénztárt valósággal ostromolják a jegyekért.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 172. Bérletszám 156. (páros)
Ma, kedden 1904 március 22-én:

Hunyady László.

Opera.

HELYARAK: Nagypáholy 14 korona. Földszinti és első emeleti páholy 12 kor. Másodemeleti páholy 8 kor. Zsólye 3 kor. Kórszék 2 k r. 40 fill. Támlásszék, 2 kor. Erkölyülés 1-ső sor 1 kor. 20 fill., közép 2-ik sor 1 kor. Erkölyülés oldal 2-ik sor 80 fill. II. emeleti zártszék 60 fill. Földszinti állóhely 1 kor., Diák és katonajegy a földszintre 60 fill. Karzati állóhely 40 fill. Egy szinlap 20 fill.

Jegyek előre válthatók a színház jobb oldalán, a bérhálzsal szemben, d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnás 7 órakor.

A holnapi előadásra jegyek már d. u. 3. óráig előre válthatók.

Holnap, szerdán március 23-án

Egyenlőség.

Fantázia.

ZENE ES MŰVESZET.

Zeneiskola hangversenye. Szokatlanul nagy közönség gyűlt egybe vasárnap délután a zeneiskola hangversenyére. De a növendékek rá is szolgáltak alaposan a nagy érdeklődésre s a minden föllépőnek száma után felharsanó tapsviharra, mert a közönség arról győződött meg, hogy a nagyváradi zeneiskola a jelenlegi vezetése mellett évről-évre nagyobb eredményt ér el a zenei életünk felélesztése körül s ide s tova nem egy kiváló zenevirtuóz kerül ki a mi fiókkonzervatóriumunkból. A különben igen sikerült számok között legnagyobb tetszést aratott az imponáló erővel precizen előadott legutolsó: **Largó** ária **Händl G. F.**-től, melyben 12 hegedű, 2 gordonka, 1 harmónium, 1 czimbalom és 1 zongora (4 kézre) szerepelt. Ismét gyarapította sikereit a Kath. Szabad Licéum közönsége előtt is bemutatott **Mazalik** Nándor kitűnő gordonkajátékával. A hangversenyen közreműködtek **Mazalik József** és **Hegedűs István** kiváló zenetanárok növendékei közül: **Békési Piroska**, **Kemenzky Margit**, **Nagy Koraélia**, **Komlóssy Ilonka**, **Ráfael Irma**, **Pongrácz Mar-**

git, Szabó Mariska, Kovács Erzsike, Kolozsvári Sárika, Kruzslicz Erzsike, Bodnár Gizuska, Réz Klárka, Szankovics Irénke, Krausz Irma, Margit, Aczél Ferike, Mazalik Nándor, Békéssy Leó, Réz István, Bócz Aurél, Supka Géza, Glück Antal, Vadász Gusztáv, Mihály Albert.

Igazságszolgáltatás.

Tivornyahős.

— Esküdtzéki tárgyalás. —

A márciusi esküdtzéki czikus érdeke, vakmerő bűncselekmény tárgyalásával kezdődött.

Végh Dezső 22 éves mázoló-segéd, az éjszakai tivornya-tanyák vakmerő hőse tilt a vádlottak padján, szándékos emberölés kísérletével vádolva.

A vádra okot a január tizedikének éjszakaiján történtek adtak okot.

Végh Dezső január hó 10 éjjelen a Dombi László városzéki mulatójában időzött, mikor Juhász Mihály tűzér a mulatóba jött s a mulató tulajdonosától öccsének Dombi Albertnek a lakhelye felől tudakozódott.

Dombi László megmondta öccse címét mire Végh Dezső közbeszólt:

— Mért mondta meg bátyám, hisz ezek a bandák elfogják.

A durva, sértő szóra Juhász Mihály a mázoló segédhez közeledett.

— Hogy merészelsz bele szólni, taknyos kölyök!

Erre Végh Dezső Juhász Mihályt arczul ütötte.

Nagyobb verekedésnek azzal vágta az utját, hogy Dombiék Végh Rezsőt kidobták a mulatóból.

Végh Rezső innen a szomszéd Veisz Arnoldné mulatójába ment s felső ruháit ledobva fenyegetőzni kezdett:

— Ma még itt halál lesz, s előszedte forgópisztolyát s míg megtöltötte, elmondta, hogy mi történt Dombiékknál.

A mulatóban Juhász Mihály egyik ismerőse meghallotta Végh Dezső fenyegetéseit s telefonon értesítette Juhász Mihályt.

A tűzér átjött s azzal lépett a mulatóba:

— Mit beszél ez a kölyök?

Alig mondta ki e szavakat, Végh Dezső revolveréből az arczába lőtt.

A golyó a jobb szemfény alatt furódott a tűzér arczába, s kivételes szerencsének tekinthető hogy súlyos seba meggyógyult.

Jobb szeme azonban megsérült, elferdült s most kettősen lát.

* A tegnapi tárgyaláson *Milye Gyula* elnökölt.

Az esküdtbírók következőkép alakult: Birák: *Grám Károly* és *Debreczeny József*. Ügyész: *Vámosy Mihály*. Védő: *Némethy Ferencz*.

Esküdték: *Diósy Lajos*, *Bumbera Imre*, *Kovács József*, *N. Kincses Károly*, *Bujdosó Antal*, *Györffy László*, *Baumeister Ernő*, *Paizs Béla*, *Fülöp Lajos*, *Egresy Gyula*, *Hadházy Kálmán*, *dr. Leichsmaun Lipót*, *Veiszberger Lipót*, *Szkurka Elek*.

A tárgyalás kezdetén kihallgatták Végh Dezső vádlottat, aki elismeri, hogy ő rálőtt Juhász Mihályra, de tagadja, hogy szándékosan sérteni, vagy ölni akart volna, csupán védelemből lőtt a fegyveres katonára.

Az orvosszakértők ismertették a seb mivoltát, természetét s kijelentették, hogy kivételes szerencse, hogy a golyó Juhászt meg nem ölte.

A kihallgatott tanuk az eset részleteire vonatkozólag súlyosbító vallomást tettek. Beigazolódott, hogy *Juhász* nem támadt, oldal-fegyverét nem használta.

A kérdések megállapítása után *Vámosy Mihály* kir. alügyész minden bizonyítékot kimerítő tárgyalagos, nagystílusú vádbeszédet mondott, melyben rámutatott a büntett belső, lelki

rugóira. A korcsmahós lélektanából magyarázva a bűn nagyságát.

Dr. Némethy Ferencz a vádlott ellen-szenves egyénisége ellen forduló hangulattal szemben csupán a bűneset tárgyilagossá elbírálatóságát vitatja, s a bűneset körülményeiből bizonyítani iparkodik a pillanatnyi védekezésből elkövetett súlyos testisértés kritériumát.

A vád és védelem meghallgatása után az esküdtzék visszavonult.

Az esküdték rövid tanácskozás után meghozták verdiktjüket s *dr. Némethy Ferencz* védő álláspontjára helyezkedve szándékosan elkövetett súlyos testisértés büntetéseben mondták ki bűnsnek Végh Dezsőt s a verdikt értelmében az esküdtbírók 2 évi börtönt rótt Végh Dezsőre.

A védő a büntetés kiszabása miatt semmisségi panaszt jelentett be.

TANUGY.

Iskolaszéki ülés. Nagyváradi város köz-ségi iskolaszéke tagjait a városház bizottsági termében folyó hó 24-én csütörtökön, d. u. 4 órakor tartandó havi gyűlésre tisztelettel meghívom. Nagyvárad, 1904. évi március hó 19-én. *Rimler Károly*, iskolaszéki elnök.

NYILTTÉR.

**Tavaszi
cipő-ujdonságaim
megérkeztek!**

*A legjobb és legegységesebb női-
férfi- és gyermek-cipő különlegessé-
gek egyedüli bevásárlási helye:*

ARANYI ALBERT
cipő-áruháza
NAGYVÁRAD, Fő-utca. (Oláry mellett.)
Helybeli és megyei
telefonszám: 512.
Óriási választék! Feltűnő olcsó árak!
549 Szolid, pontos kiszolgálás!
Tisztviselőknek árendemény!

**Arany órák
chronomètre és ütőszerezettel
fél árban**

*már 120 koronától, valamint minden-
nemű ékszer a legolcsóbban
kapható:*

KÁLMÁN SÁNDOR
ékszerésznél.
Nagyváradi, Szt. László-tér.
Javitások és átalakítások a legfino-
mabb kivitelben.
Telefonszám: 409. Telefonszám: 409

Van szerencsém a helybeli és vidéki közönség b. tudomására hozni, hogy a volt *Leipnik M-féle helyiségben, Bémer-tér, Bazár-bérház* épületében egy, a mai kor igényeinek megfelelő

uri divat-és cipő-üzletet nyitottam.

Mint nevesebb czég üzletvezetője azon kellemes helyzetben vagyok, hogy az igen t. vevőközönséget szolid és pontos kiszolgálásom által legmesszebb menő igényei-
ben is kielégítem.

Raktáron tartok:

a legszebb kézimunka, budapesti női, uri- és gyermek-cipőket, angol és belföldi kalapokat, elsőrendű fehérneműket, kesztyűket és folytonos újdonságok úgy nyakkendőket, mint e szakmába vágó legújabb divat-cikkeket.

681.

Kiváló tisztelettel

Zala Ferencz.

Jelzálog-kölcsön.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni, miszerint **Nagyváradon, Lakatos-utca 4. szám alatt** közvetítő irodát nyitottam.

Közvetíték előnyös feltételek mellett törlesztéses jelzálogkölcsönöket 10, 15, 20, 25, 30, 35, 40, 45 és 50 évi visszafizetésre 4, 4 $\frac{1}{4}$, 4 $\frac{1}{2}$, 5%-os fél éves részletekben, melyekben a kamat és tőke törlesztése beufoglaltatik.

Előnyös feltételek mellett *konvertálók drága kamatozású kölcsönöket.*

Levéltre készséggel válaszolok. Telefonszám: 362. helyben és vidékre.

Sztringó Antal.

TAVIRATOR.

A képviselőházból.

— Az ülés vége. —

Budapest, márcz 21. (Saj. tud. táv.) Nessi és Szederkényi felszólalása után *Nyiry* honvédelmi miniszter a sorozások mielőbbi foganatosíthatását hangsúlyozva az első szakasz módosítására tesz indítványt, hogy május 21-ig a sorozások megtartassanak. E módosítást elfogadták s a javaslatot részleteiben is elfogadták. Holnapra az 1903-iki költségvetést tüzték napirendre.

Mit tárgyalnak a képviselőházban.

Budapest, márcz. 21. (Saját tud. táv.) A szabadelvű párt mai értekezletén elfogadták az 1903. évi költségvetést. A függő államadóságokról szóló intézkedéseket és a magyar horvát pénzügyi egyezség 1899. formulájának meghosszabbítását.

Tisza István annak adott kifejezést, hogy husvét előtt nem kíván egyéb ja-

vaslatokat tárgyalni s tekintettel a pénteki ünnepekre, már csütörtökön kezdődjék a szünet s ha addig a két javaslat letárgyalatna, a megmaradt idő a mentelmi ügyek és függő interpellációk elintézésére fordíthatók.

A harcztérről.

London, márcz. 21. (Saj. tud. táv.) A Times írja, hogy a japán 3-ik torpedó üző hadosztály Port-Arthur előtt találkozott két orosz torpedóuzóval. A japánok megtámadták az oroszokat. Az orosz hajók kétségbeesetten védekeztek. Az egyik hajó kapitányát bombaszilánk érte, lábát szakította el a löveg. Erre a hajó parancsnokságát az egyik sorhajó hadnagy vette át.

Azt is golyó érte s a hajó is megsérült, a japánok elfogták erre a hajót, a mely vontatás közben elsüllyedt. A hajón két orosz tiszt pusztult el, akik a hajóból nem akartak kijönni s a japánok kegyelmét igénybe venni. A legénység mintegy 55 ember a vízbefult, 2 tisztet megmentettek.

Dögvész Délafrikában.

London, márczius 21. (Saj. tud. táv.) A Johannesburg külvárosában kiütött dögvész borzalmasan terjed, ma 9 ember halt meg. A városrészt elzárták s minden óvintézkedést elkövetnek a borzalmas kór terjedésének megállítására.

KÖZGAZDASÁG.

A hegyközség közgyűlése.

A nagyváradai hegyeken a szőlőtelepítés ürvendően halad; jóllehet még nagy területek vannak kopáron, de a mai nehéz gazdasági és pénzügyi viszonyok mellett is évről-évre mind többet foglal el a borág. Gazdáink nagy buzgalommal hozzák meg az áldozatot, hogy Nagyvárad ezen fontos gazdasági tényezőjét ismét virágzóvá tegyék.

Nagy segélyre van ebben a gazdáknak a hegyi választmány és a hegybíró, akik dicséretes odaadással igyekeznek a szőlőgazdák érdekeit előmozdítani. Hogy csak egyet említsünk, a hegyi utak mai állapota össze sem hasonlítható a régi viszonyokkal.

Ideje, hogy végre a kormány is kellő méltánylásban részesítse a szőlőkultúrát s megvédje a szőlőgazdákat nem csak az olasz bor beözönlésével szemben, hanem a hamis borok ellen is. Az elsőre nézve most már teljességbe megy a gazdák óhaja, de az utóbbi dologban egészen elaludt, az utolsó időben az a nemes igyekezet, melyet a földmivelésügyi kormány intézkedéséből a hatóságok kifejtettek.

Ideje volt már, hogy a szőlőgazdák is tömörüljenek érdekeik védelmére. Így alakult meg a Magyar Szőlőgazdák Országos Szövetsége. Örömmel konstatáljuk, hogy szőlőgazdáink megértették a szövetség nagy fontosságát s az egész országnak példányképpel szolgálhatnak e tekintetben. Az országos szövetség tagjai között a nagyváradai szőlőgazdák a legnagyobb számmal szerepelnek, amennyiben a tagok 10%-a nagyváradai szőlőgazda.

Ezeket konstatáltuk vasárnap a nagyváradai hegyközség közgyűlésén, amelynek lefolyásáról, a következőket közöljük:

Dr. Molnár Imre elnöke alatt jelen voltak: Fetszer Antal kanonok, Székely Sándor, Guttman József, Révész Lipót, Jelinek Ferencz, Schadeberg Béla, Bordé Ferencz, Voszka Ferencz, Farkas Imre, dr. Hoványi Gyula, Csobánczy Lajos, Fűredi László, Debreczy Imre, Reismann Mór, Molnár Lajos, Ujváry Vilmos Márkus János hegybíró és még vagy 50 szőlőgazda.

Az elnök megnyitója után az 1903. évről szóló zárszámadást elfogadták. Ebből konstatálható, hogy a hegyközség tekintélyes összeget fordít a hegyi utak jókarban tartására.

Az 1904. évi költségvetés szerint a kiadások 7663 kor 72 fillérre vannak felvéve s a bevételek ugyanily összeggel szerepelnek. A bevételeknél a hegybíró és a hegyőrök fizetését a város teljesíti, a szőlőbirtokosok pedig 18%-os hegyiadót fizetnek. — A költségvetést szintén változatlanul fogadták el.

A hegybíró beértesítette az utóbbi hónapokról szóló jelentését, a mely szerint a hegyen a közbiztonság jó volt; a járványos betegségek megszűntek s így a közbiztonsági állapotot kielégítő volt; a hegyen született 4 gyermek, elhalt 2 egyén. — A tavaszi munka megkezdődött a héten. — A szőlővesszők jól teleltek s ha csapás nem jön közbe, úgy a szőlőben, mint a gyümölcsökben jó termés lesz. — A hegybíró jelentését tudomást vették.

Ezután a választmányból kilépő nyolcz tag helyének betöltésére és a felügyelő bizottsági tagok választására került a sor.

Választmányi tagok lettek: dr. Molnár Imre, Csobánczy Lajos, Molnár Lajos, Lévy Zsigmond, Sal Ferencz, Bordé Ferencz, Czeglédy Jeremiás és Darvassy Lajos, — számvizsgáló bizottsági tagok: Székely Sándor, Papp György, Kugler Albert, Lévy Zsigmond, Grünwald Simon.

Dr. Molnár Imre elnök lelkes beszédben számolt be ezután a Magyar Szőlőgazdák Országos Szövetségének működéséről s annak fontosságáról. Felemlítette, hogy a nagyváradai szőlőgazdák legnagyobb számmal vannak az egyesület tagjai között. Buzdító beszédében felhívta a gazdákat, hogy minél tömegesebben lépjenek be a szövetségbe. A felhívásnak meglett az eredménye, amennyiben a gyűlés folyama alatt többen jelentkeztek taul.

Végül tárgyalták a hegykerülők kérelmét, amelyben havi 5 frt javítást kérnek. A városi pénztár nincs abban a helyzetben, hogy a ké-

relmet teljesíthesse, a hegyi választmány azonban méltányolja a hegyőrök fáradságát s javasolta, hogy a hegyközség rendelkezésére álló összegből egyenkint 60—60 korona segélyt adjanak kivételesen. — A javaslatot elfogadták s ezzel véget ért a közgyűlés.

Határidők.

	Budapest, márcz. 12.
Buza októberre	7.86
Buza áprilisra	7.88
Tengeri	6.26
Rozs okt.	6.80
Zab ápr.	5.90
Káposzta, repce, aug.	11.90

A szerkesztőné felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Uj női kalap divatterem!

A nagyérdemű hölgyközönség szives tudomására hozom, hogy helyben **Zöldfa-utca** (Rendes ház) a mai kor igényeinek megfelelő bécsi és budapesti

női kalap divattermet (Szalont)

nyitottam. Főtörekvésem az leend, hogy mindig divatos, szép és olcsó árukkal álljak a nagyérdemű közönség rendelkezésére.

Egyben pedig bátorkodom felhívni nagyérdemű hölgyközönség b. figyelmét **kalap-ujdonságaimra**, ugyszintén gyermek kalapok kaphatók, valamint átalakításokat jutányos áron eszközök.

A hölgyközönség becses pártfogását kérve, vagyok:

kiváló tisztelettel

VEISZ REGINA,

Zöldfa-utca Rendes-ház I. em., bécsi és pesti divatárúsnő

UJ NŐI KALAP SZALON.

M. kir. államilag megvizsgált ólomzárolt tiszta csiraképes Gazdasági vetőmagvak minőség szerint a legolcsóbb naplárban.

KÁDÁR JÁNOS

fűszer-, csemege-, bor-, ásvány- és gyógyvizek nagykereskedése Nagyvárad.

Mélyen tisztelt vevőim szives tudomására hozom, hogy a *bőjti áruim* megérkeztek, u. m. mindentféle *sajt*-neműek: lipói, havasi, székely juh turó.

Mindennemű *olajos* és *páczolt halneműek*, *tőke-hal*, (stockfisch), különféle *conservék*, *aszalt gyümölcsök*, savanyított hordós *káposzta*, hidegen ütött *lenmag-olaj*, *carfiol*, *uj-burgonya*, mindentféle déli és hazai *friss gyümölcsök*, barack, málna, szilva és szeder iz.

Tea, rum, magyar- és francia-pezsgek, *saját termésű asztali borok*.

Naponta friss *tea-vaj* és frissen *darált rák*, **közkedvelt Kádár-kávékeverék**, mely háromféle vegyüleből áll cuba, aranyjáva és arab moccából *kilója 1 frt 60 kr.*

Házartási portorico-kávé kilója 1 frt 20 kr.

25.

Kiváló tisztelettel

K á d á r J á n o s.

Mindennemű ásvány- gyógyvizek, a világhírű vásártelki mór-föld és a Málnási Mária-forrás egyedüli raktára.

Értesítés!

Tudatni kívánom a t. vevőközön-
séggel, hogy a

tavaszi áruk

teljesen megérkeztek

s annak megtekintése valóban
figyelmet érdemel.

Bámulatot keltő nagy raktár

minden cikkben az ösmert

szolid és olcsó árak mellett.

Tisztelettel

617

Háasz Manó

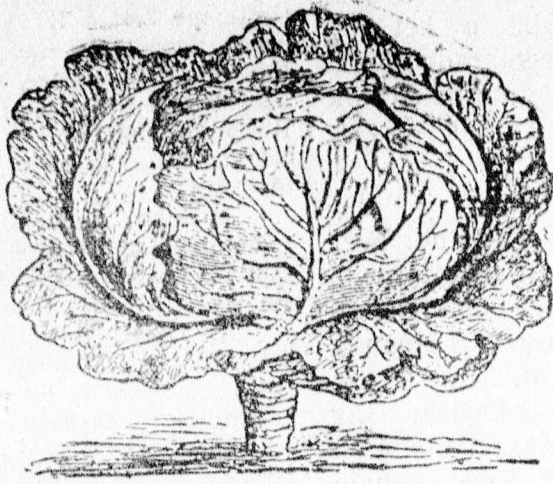
Zöldfa-telep elején.

Hirdetések felvételnek

a legjutányosabb árban e lap
kiadóhivatalában

Alapítottott:
1850.

Képes ár-
jegyzéket ki-
vánatra bér-
mentve kül-
dök.

Alapítottott:
1850.

Vidéki meg-
rendeléseket
gyorsan és
pontosan tel-
jesíték.

Van szerencsém a nagyérdemű gazdaközönségnek ajánlani
legkitünőbb MAGVAIMAT.

Valódi eredeti kitüntetett takarmányrépa-fajokat.

Valódi Oberendorfi, kerek, sárga; Mammuth óriás, vörös, Eckendorfi,
Olajbogyó; Palaczk alakú, hosszú.

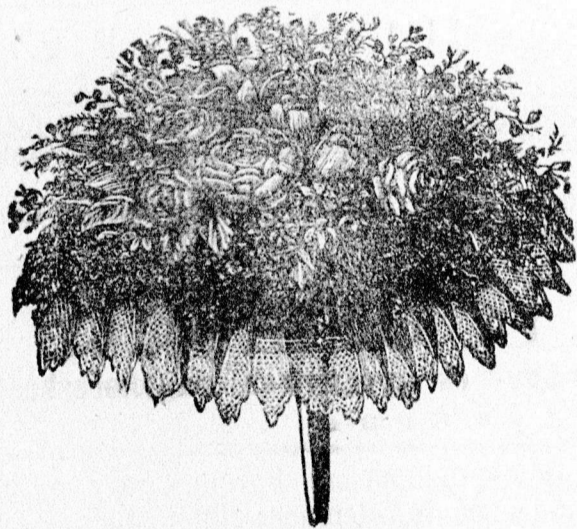
Államilag vizsgált, arankamentes francia és magyar luczerna, stíriai vörös lóhe e,

Pázsit díszfű-vegyülek.

Angol perje, muhar, bükköny, paprika-köles, gomborka, len- és kendermag.
Különféle gazdasági MAGVAK. A legjobb konyhakerti virágmagvak és gumók.

A t. gazdaközönség becses megrendeléseit legnagyobb készséggel várva, maradok kiváló tisztelettel

Dell'Orto Károly Nagyvárad,
Szent László-ter.

35—40 frtba került.

A fentirt összes kertészeti tárgyak művirágból 20%-al olcsóbban készítettnek
100.000 drb nemes rózsá. Alacsony törzsű gyöknes (vurczellecht) drbja 20 kr., 100 drb 18 frt. — Ma-
gas törzsű rózsá, 3—5 lábíg, 1 drb 40 kr., 100 drb 35 frt. — **100.000 legnemesebb gyümölcsfa** gyö-
nyörű szép koronás fák, melyek már a következő évben teremnek, drbja 35 kr., 100 drb 35 frt.

Szőlő-oltványok:

Igyekeztem azon fajokat ké- szíteni, amelyek hazánkban a
bban tenyésznek és az ismert gomba betegségnek ellentállnak,
az oltványok Rapiria Portalis, Rupestris és Monticolor Solonis ala-
nyon vannak nemesítve.

Lugas és Csemege fajából zöldoltványok 10 drb 10 faj-
ban 2 frt, 25 drb 25 fajban 4 frt 50 kr. 100 drb 15 frt, ugyan-
azon fajokból. I-ső osztályú gyökerez fásoltványok 10 drb 10 faj-
ban 3 frt 50 kr., 20 drb 20 fajban 6 frt 50 kr., 100 drb 25 frt.

Borfajok szintén a legkiválóbb és legbőtermőbb fajok. Erdei
ehér, Bihari, olasz Riesling, Mézes fehér, Sár fehér, Furmint, Ba-

Sürgöny és levélezim: Velen-
czei kertésztelep Nagyvárad.

CSOKROK

Menyasszonyi, koszorulányi, bái vagy bármely alkalmi, szép ber-
lini papírtartóval 1 frttől 3 frtig. — Csokrok a legfin. kivitelben,
finom selyemtartókban, rózsá és kaméliákból 8 frttől 12 frtig, ami
ezelőtt 15—20 frtba került. Csokrok a legnagyobb mintájuk, a leg-
ujabb párisi minta szerint a legfinomabb selyem, csipke és atlasz-
tartókkal 18—25 frt, ami ezelőtt 40—50 frtba került.

Élő virágokból:

Koszoruk, igen szép, tartós zöldek és szép virágokból diszitve:
1—3 frtig. — **Babérkoszoruk**, ovál vagy kerek alakban, igen
szép virágokból diszitve 2—5—10 frtig. — **Ficus és Magnolia**
koszoruk, a legnagyobb mintájuk, a legértékesebb és legfin.
virágok és pálmalombokkal diszitve 10—25 frtig, ami ezelőtt

100 drb 6 frt 50 kr., 1000 drb 60 frt.
kator, Oportó, Hárslevelű, nagy Burgundi, Kövidinka, Szlankamenka
Carbonett, Mustos fehér, vegyes borfajok stb. bármelyik fajból I-
osztályú zöldoltvány 100 drb 6 frt 50 kr., 1000 drb 60 frt.

Gyökerez fásoltványok I-ső osztályú 100 drb 12 frt, 1000 drb
100 frt, vegyes borfajok 15 százalékkal olcsóbban.

Élősövénynek a legjobban bevált és ismert óriási nagy tövisű
Gledicziát ajánlom 1 éves szép erős rostos gyökérral 1000 darab
5 frt. Két éves igen erősek 1000 drb 8 frt.

A kertészet összes ágait tartalmazó faj- és árjegyzékkel ki-
vánatra ingyen és bérmentve azonnal szolgál

a várad-velencei műkertészeti és rózsatelep vezetősége Nagyváradon.